

EUROPolitika Dergisi

PANEL

Girne - KKTC

"TÜRKİYE'NİN KIBRIS'TA YENİ POLİTİKASI VE KÜRESEL BÖLGESEL DENGELER"

Reşat AKAR
Gazeteci - Diyalog Gazetesi

youtube.com/c/EUROPolitikaNews

/ europolitikacom

iletisim@europolitika.com

*Reşat AKAR
Gazeteci- Diyalog Medya Grubu Genel
Yayın Yönetmeni*

20 Temmuz 1974 Barış Harekatı sonrasında Türkiye'nin Kıbrıs'la ilgili politikası nedir ve Kuzey Kıbrıs'taki yönetimler ne şekilde hareket etti konusunu sorgulayarak sözlerine başlayan Akar, esas olarak kendisine göre bugün yaşadığımız bütün çelişkilerin özetinde Türkiye'nin Kıbrıs ile ilgili politikalarının istikrarsızlığı yattığını düşündüğünü, 1974 Barış hareketinden hemen sonra 13 Şubat 1975'te Kıbrıs Türk Federe Devleti kurulduğunu, bu Federe Devleti ne BM ne de dünyanın ayrılıkçı, bölücü olarak, Kıbrıs Cumhuriyeti'ni parçalamaya yönelik olarak değerlendirmedini ve değerlendirmedeği için de merhum Cumhurbaşkanı Rauf

Denktaş'ın 1977 yılında Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı Başpiskopos Makarios ile bir araya gelerek BM Genel Sekreteri öncülüğünde dört maddelik bir antlaşma imzaladığını, eğer Federe devlet bölücü olsaydı Makarios'un zaten o masaya oturmayacağını, 1979'da ikinci bir doruk antlaşmasının Kipriyanu ile olduğunu, yani burada Denktaş'ın da Kıbrıs Cumhuriyeti'nin varlığını ve bağımsızlığını kabul ettiğine dikkat çekti. Akar sözlerine devamla aşağıdaki ifadelerde bulundu:

"...Doruk antlaşmalarına göre Maraş'ın BM gözetiminde yeniden yerleşime açılması konusunda anlaşmaya varılmasına öncelik verilecek, bununla eşzamanlı olarak kapsamlı bir çözümün anayasal ve toprak boyutları müzakereciler bakımından

görülmeye başlayacaktır. Maraş konusunda varılacak anlaşma Kıbrıs sorununun diğer boyutlarıyla ilgili görüşmelerin sonucu beklenmeden uygulamaya konacaktır.

Maraş'ın daha Kıbrıs sorunu çözülmeden verilmesini öngören bir antlaşmaya imza atmışız. Ne oldu da sonra Maraş bizim oldu, Vakıf malı oldu, politika değişikliği oldu. O dönem bizim değildi, vermeyi de kabul ediyoruz, şimdi Maraş Vakıf malı mı değil mi toplumun kafasını karıştırıyoruz, ve zannediyoruz ki bütün dünya bizi dinliyor ve inanıyor, kendi kendimizi aldatmaca, iç siyasete yönelik bir tavır olarak görüyorum ben.

Bugün diyoruz ki Rumlar Enosis'ten vazgeçmedi, biz de diyoruz ki taksim... doruk antlaşmaları diyor ki ne ENOSİS (Yunanistan'a ilhak) olur, ne da taksim olur Türkiye'ye. Peki neden bu antlaşmalara rağmen bir çözüme gidilmedi? Çünkü iki kesim de çözümü bu şartlarda aslında kendi iç cephelerinde siyasi çıkarları doğrultusunda değerlendirdiğinde sakıncalı görüyordu.

...75te Federe devleti ilan ettik ve dünya bize karşı hiçbir cephe almadı, ne oldu da biz 1983te ayrı devlet ilanına çevirdik biz bunu ve neden Türkiye'deki askeri idare döneminde bunu başarabildik... o günden bu güne Kıbrıslı Türklerin hayatında veya Kıbrıs politikasında herhangi bir değişiklik var mıdır diye sorguluyorum, örneğin herhangi bir devlet KKTC'yi ta-

nımış mıdır? Hayır. Peki ne oldu? Federe Devlet'ten 40 milletvekilimiz vardı, cumhuriyet kurduk 50ye çıkardık. Federe devlette sayıştaylık, ombudsman'lık gibi bir yığın makam yoktu, onları yarattık. Ne olduk bugün, elektriksiz durumda mıyız bugün, çevre felaketi yaşıyor muyuz bugün, daha ilk defa dün bir anlaşmayla Türkiye'ye zeytin yağı satma yolu açıldı. Devlet ilan ettik de ne kazandık?

Sayın Erdoğan'ın siyaseti neydi? 2000li yıllarda AK Parti iktidarı geliyor... çözüm istiyordu Erdoğan, Denктаş beyi de onun önünde bir engel olarak görüyordu. Ne yaptı, Bürgenstock'a gitti. Dönemin Yunan Başbakan'ı Kostas Karamanlis ile görüştü. Orada anlaştılar, hadi gel çıkalım basın önüne Kıbrıs işi bitti diyelim dedi... Yalnız kaldı açıklamadı anlaşmayı.

2003'te kapılar açıldı, 2004'te Annan Planı referandumu oldu. Annan Planı'nı Türkiye destekledi. Adamlar gönderildi Kıbrıs'a, köyler gezildi, özellikle Türkiye göçmeni kökenlilerin olduğu Karpaz bölgesinde yoğun baskı yapıldı... ezici bir çoğunluk kabul etti Annan Planı'nı bizde, iki bölge ve iki toplumlu federasyonu. Rumlar son dakika, AKEL Partisi bir de solcu parti... iki üç gün kala referandumu tavır değişikliği yaptı ve hayır çağrısı yaptı taraftarlarına. Yoksa bugünkü Anastasiades'in partisi ve AKEL birlikte destekleselerdi, %50-60'ın üzerinde oyları var, onlar da kabul edeceklerdi. Ne oldu, 2004

yılında Annan Planı'nı 24 Nisan'da Rumlar reddetmiş oldu. Bir hafta sonra AB üyesi yapıldılar. Türkiye'nin o tarihte veto hakkı vardı. 1960 Garanti Antlaşmalarına göre garantörlerin üye olmadığı herhangi bir birliğe tek başlarına giremeyecekleri net olduğu halde Türkiye bunu veto etmedi...

Ondan sonra ne oldu da şahinleştik Kıbrıs politikasında. Rum tarafı federal çözüme yaklaşmadı. Devamlı olarak Türkiye aleyhine orada burada yayınlar yapan bir gazeteci arkadaşımız, birkaç yıl önce Rum tarafındaki üç siyasi parti lideri ile bir yemeğe oturduğunu ve yemekte dürüstçe üçüne de asker tamamen çekilse Kıbrıs'tan, bütün topraklarınızı geri verssek, federasyona evet dermişiniz diye sorduğunu, hayır dediğini üçünün de asla olmayacak federasyon dediklerini söylüyor. O zaman Türkiye'nin ne yapması lazımdı? Türkiye'nin Rumları federal çözüme zorlayıcı politikalar geliştirmesi lazımdı.

27 Haziran 2019 tarihli İngiltere'nin ünlü Times gazetesinin bir haberi var Kıbrıs ile ilgili, Doğu Akdeniz'de Türkiye'nin doğal gaz yataklarına uzanması Kıbrıs sorununu yeniden alevlendirebilir. Fakat burada bir önemli itiraf var, diyor ki doğal gaz yatakları 2003 yılında çizilen ve uluslararası kabul gören münhasır ekonomik bölge sınırları içindedir. Yani Rum tarafı bizimle nice Annan Planı görüşmesi yaparken, ve Türkiye'de onlara zeytin dalı tutarken, meğer 2003 yılından bu doğal gaz yataklarını kendi egemen-

lik sınırları içerisine alan her türlü girişimi uluslararası düzeyde yapmış ve kabul görmüş. Biz de bu taraftan umutlanmışız çözüm olacak ve Kıbrıs konusu ilerleyecek diye.

Sonra Türkiye ne yaptı, göstermelik olarak bir tane sondaj gemisi vardı, onu Kıbrıs'a gönderdi, (Barbaros Hayrettin Paşa Gemisi). Aslında sondaj filan yapacak bir kapasitesi yoktu, dolaşıyordu açık denizde. Sonra Türkiye iki tane gemi satın aldı, önce Yavuz sonra da Fatih. Tabi burada da ticari meseleler ön plandaydı. Anadolu halkına sondaj derken, iki tane gemiye çok büyük paralar harcadı, kimse de ne kadar alındıklarını bilmiyor. Ne yaptı bu gemiler sondaj yaptı mı, burada doğal gaz buldu mu, ya da herhangi bir rakam var mı elimizde o da yok. Ama Güney Kıbrıs bunu yaptı. Kiminle yaptı, Amerikan Exxon Mobile ile başladı ve geliştirdi.

Şimdi özetleyecek olursak, Maraş politikası da şu anda açtıydık açıyorduk... ben bu ülkenin vatandaşı olarak Maraş'ı açamayacağımıza emin olan bir insanım... açsak da adam edemeyeceğimize inanıyorum... Şu an yaşadıklarımız tamamen siyasi belirsizliklerin bir sonucudur. Türkiye'nin Kıbrıs'ta ne istediğini ben bilmiyorum bir vatandaş olarak. İlhak mı, federasyon mu, iki devletlilik diyor, nasıl olacak iki devletlilik dünyanın tanımadığı bir oluşum ile, buranın vatandaşlarının %90'nun kabul etmediği ayrı devletlilik nasıl tanıtılacak, burada da yine iç tribünle-

re oynama siyasetinin bize kurduğu darbedir diye düşünüyorum ben, çok büyük zararlar veriliyor bize, toplumda ümitsizlik vardır, çaresizlik vardı ve bu politika ile nereye gideceğimiz de belli değildir.

***Videoyu izlemek için Kare Kodunu okutabilirsiniz.**

